

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

БЕЗПЕКА ТЕРИТОРІЙ ТА АКВАТОРІЙ

Освітньо-наукова програма - бакалавр.

Рівень вибіркової дисципліни: Дисципліни циклу професійної підготовки – варіативна навчальна дисципліна.

Оцінювання: поточне оцінювання – 2 модульних контролю; підсумковий контроль – екзамен.

Викладацький склад: Тимошенко Олена Анатоліївна, к. т. н., доцент кафедри екології та ОНС.

Обсяг: 3 кредити ECTS, 15 тижнів, 2 години на тиждень – аудиторні; 4 години на тиждень – самостійна робота.

Анотація. Навчальна дисципліна «Безпека територій та акваторій» є складовою освітньо-професійної програми підготовки спеціальності 101 «Екологія». Дисципліна має на меті формування у студентів теоретичних знань і практичних умінь їх застосування для вирішення конкретних завдань, для самостійного розв'язання науково-дослідних проблем, що постають перед екологом як фахівцем в різних галузях народного господарства. Особливу увагу приділено раціональному використанню сировини, енергоресурсів, води, а також безвідходних і маловідходних технологій у виробництві та формулюванню уявлення про сучасні технології захисту повітряного та водного басейну. Завдання навчальної дисципліни: полягає у вивченні основних положень та понять професійно-орієнтованих дисциплін програми підготовки бакалавра еколога. Дисципліна сприятиме формуванню у студентів системи світоглядних знань щодо основних тенденцій розвитку екологічних особливостей природокористування в умовах урбоєкосистеми; розкриття глобальних екологічних проблем людства та шляхів їх вирішення з науково-обґрунтованих позицій; формуванню почуття відповідальності за перетворення довкілля; вихованню потреби необхідності дотримання природоохоронного законодавства та правил екологічної етики. Дисципліна спрямована на ознайомлення студентів із методологічними засадами вивчення причин, наслідків і масштабів природних та антропогенних надзвичайних ситуацій, їх територіального розповсюдження, методів знешкодження і ліквідації можливих негативних проявів, які в кінцевому результаті, можуть стати небезпечними для працездатності та здоров'я людини.

Мета дисципліни – вивчення актуальних проблем та принципів управління екологічною безпекою територій та акваторій; засвоєння інформації щодо захисту довкілля, вивчення глобальних та регіональних екологічних проблем, основ екологічної безпеки територій та акваторій та державного контролю в галузі охорони довкілля, екологічної стандартизації і нормування, екологічної експертизи і аудиту.

У результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- предметну область;
- яким чином проводити дослідження на відповідному рівні;
- теоретичні основи екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування;
- основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування;
- основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування;
- принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки;

- **вміти:**
- оцінювати вплив процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявляти екологічні ризики, пов'язані з виробничою діяльністю;
- інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування;
- обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на відновлення компонентів навколишнього середовища після завершення бойових дій;
- оцінювати вплив воєнних дій на стан навколишнього середовища та виявляти екологічні ризики, пов'язані з ними;
- розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів міжнародного та вітчизняного досвіду;
- демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення;
- передбачати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє природне середовище;
- розробляти проекти і практичні рекомендації щодо збереження довкілля;
- розробляти заходи, спрямовані на відновлення компонентів навколишнього середовища, порушених внаслідок бойових дій, та обґрунтовувати їх доцільність;
- оцінювати соціально-еколого-економічний збиток від порушення стану навколишнього середовища та визначати вірогідність екологічних ризиків, пов'язаних з наслідками бойових дій.

Змістові модулі дисципліни:

Змістовий модуль 1: Екологічна ситуація та її оцінка. Глобальні та регіональні екологічні проблеми антропогенного впливу на стан довкілля. Екологічна безпека та державний контроль у галузі охорони довкілля. Підвищення рівня екологічної безпеки територій регіонів. Природно-ресурсний потенціал території.

Змістовий модуль 2: Оцінка екологічної безпеки територій і акваторій України. Безпека у надзвичайних ситуаціях на акваторіях. Розроблення і затвердження нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин

(ГДВ ЗР) у атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Розгляд документів та умови видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин. Радіаційна та ядерна безпека як складова екологічної безпеки територій і акваторій. Законодавчі та нормативно-правові акти з питань забруднення довкілля.

Основна література:

1. Зеркалов Д. В. Екологічна безпека: управління, моніторинг, контроль: посіб. Київ : КНТ, Дакор, Основа, 2007. 412 с.
2. Обиход Г. О. Екологічна безпека сталого розвитку. Київ : Профкнига, 2019. 344 с.
3. Шмандій В. М., Клименко М. О., Голік Ю. С., Прищепя А. М., Бахарєв В. С., Харламова О. В. Екологічна безпека : підруч. Херсон : Олді-плюс, 2013. 366 с.
4. Екологічна оцінка якості поверхневих вод суші та акваторій України. Київ : Мінприроди України, 1994. 37 с.
5. Шевчук В. Я., Гусєв М. В., Мазуркевич О. О. та ін. Економіка і екологія водних ресурсів Дніпра. За ред. В. Л. Шевчука. Київ : Вища школа, 1996. 207 с.
6. Адаменко Я. О., Адаменко О. М., Архипова Л. М., Гладун Я. Д., Зорін Д. О., Зоріна Н. О., Мандрик О. М., Манюк О. Р., Міщенко Л. В., Орфанова М. Мик., Орфанова М. Мих., Приходько М. М., Радловська К. О., Стельмахович Г. Д., Федак І. А. Екологічна безпека територій : кол. моногр. За ред. проф. О. М. Адаменка та Я. О. Адаменка. Івано-Франківськ : Голіней, 2014. 361 с.
7. Хилько М. І. Екологічна безпека України : навч. посіб. Київ, 2017. 267 с.
8. Михайленко Т., Бурдейна М., Швець І., Хоміч Л. Безпечне поводження з відходами на підприємстві. Київ : Тех Медіа Груп, 2020. 276 с.
9. Величко О. М., Зеркалов Д. В. Екологічне управління : навч. посіб. Київ : Науковий світ, 2001. 193 с.

Завідувач кафедри _____ Тетяна ЯКОВИШИНА
(підпис)